

Національна академія педагогічних наук України
Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка

**Методичні рекомендації щодо формування інформаційної
грамотності дітей з особливими освітніми
потребами дошкільного віку**

2022

Рекомендовано Вченою радою Інституту спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України (протокол № 11 від 17 грудня 2022 року)

Укладачі:

Ярола Н.А., кандидат педагогічних наук, завідувач відділу інклюзивного навчання Інституту спеціальної педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка;

Коваль-Бардаш Л.В., кандидат педагогічних наук.

Методичні рекомендації

Комп'ютер, як інструмент для обробки інформації, може служити і потужним технічним засобом навчання і відігравати роль незамінного помічника у вихованні дошкільників. Великий вплив на інтелектуальний, емоційно-ціннісний та фізичний розвиток дитини має предметно-ігрове розвивальне середовище. Як його невід'ємні елементи, дедалі ширше застосовуються нові інформаційні технології, в основі яких — комп'ютерна техніка. Комп'ютеризація поступово проникає практично в усі сфери життя і діяльності сучасної людини, вносить свої корективи і у підходи до розвитку та освіти дітей дошкільного віку.

Ми живемо в століття інформації, в часи, коли відбувається комп'ютерна революція і є свідками того, що комп'ютери вже зайняли міцні позиції в багатьох галузях сучасного життя. В сучасних умовах України комп'ютер є своєрідним “інтелектуальним знаряддям” і дозволяє людині вийти на новий інформаційний рівень.

Психологи відзначають: чим раніше дитина познайомиться з комп'ютером, тим меншим буде психологічний бар'єр між нею і машиною, тому що в дитини практично немає страху перед технікою. Чому? Тому що комп'ютер приваблює дітей, як будь-яка нова іграшка, і саме так у більшості випадків вони на нього дивляться.

Спілкування дітей дошкільного віку з комп'ютером починається з комп'ютерних ігор, ретельно підібраних з урахуванням віку й навчальної спрямованості.

Основи формування комп'ютерної грамотності та знайомства з навколишнім світом за допомогою комп'ютера входить до варіативної частини Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція). У освітній лінії 4.1. «Комп'ютерна грамота» у змісті освіти «Інформатична компетенція» висвітлено програмові вимоги щодо досягнення результатів роботи із оволодінням навичок роботи із комп'ютером дітьми дошкільного віку.

Однією з найважливіших функцій комп'ютерних ігор є навчальна. Комп'ютерні ігри створені так, що дитина може собі уявити окреме поняття або конкретну ситуацію, а одержати узагальнене поняття про всі схожі предмети або

ситуації. У такий спосіб у дитини розвиваються такі важливі операції мислення як узагальнення і класифікація. Під час гри на комп'ютері, дитина рано починає розуміти, що предмети на екрані - це не реальні речі, а тільки знаки цих реальних речей. Таким чином, у дітей починає розвиватися так звана знакова функція свідомості, тобто розуміння того, що є кілька рівнів навколишнього середовища - це й реальні речі, і картинки, схеми, слова або числа тощо. Під час комп'ютерних занять у дітей поліпшуються пам'ять і увага. Діти в ранньому віці мають мимовільну увагу, тобто вони не можуть усвідомлено намагатися запам'ятати той або інший матеріал. Дитина мимоволі звертає увагу на навчальний матеріал якщо він є яскравим й цікавим. І тут комп'ютер просто незамінний, тому що передає інформацію у привабливій для дитини формі, а це не тільки прискорює запам'ятовування матеріалу, але й робить його осмисленим і довгостроковим. Використання інформаційних технологій активізує пізнавальну активність та розвиває самостійність, створює умови для продуктивної діяльності дитини, сприяє розвитку наочно-образного мислення дитини старшого дошкільного віку. Як показали дослідження, особливо успішно формуються за допомогою комп'ютерних технологій спеціальні якості мислення - динамічні просторові уявлення, що розвивають символічні функції наочно-образного мислення.

Практика використання комп'ютера в дошкільному навчальному закладі показує, що у дитини, яка оволоділа елементарною комп'ютерною грамотою добре розвинуті уява, пам'ять, мислення.

Кожний дорослий, а особливо батьки і педагоги, хочуть, щоб діти змалку звикали до сучасної техніки і технологій. Тому в організації занять дітей з комп'ютером важливе значення мають ознайомлювально-адаптаційний, освітньо-виховний і творчий етапи.

І. Завдання ознайомлювально - адаптаційного характеру:

Познайомити дітей з комп'ютером, сучасним інструментом для обробки інформації, який розширює інформаційне поле людини та її можливості, ознайомити з історією виникнення комп'ютера та можливостями його використання у всіх сферах життя нашої країни та світу в цілому.

Дати елементарні поняття про основні частини комп'ютера, їхнє призначення, про те, що комп'ютер є складним приладом і вимагає знання правил безпечної поведінки з ним.

Сформувати початкові навички роботи за комп'ютером; навчити користуватися клавіатурою, «мишею»; управляти елементами робочого столу, папки, файловою системою; ознайомити з можливостями тієї чи іншої програми; сформувати знання, вміння та навички, потрібні для свідомого оволодіння основами комп'ютерної грамотності на рівні початківця.

II. Завдання освітньо - виховного характеру:

Формувати у дітей навички навчальної діяльності. Розвивати теоретичне мислення, здатність розмірковувати, варіювати, використовувати попередній досвід.

Створювати передумови елементарного усвідомлення способів дій та розв'язання завдань за допомогою комп'ютера.

Формувати елементарні математичні поняття, удосконалювати навички рахунку, вміння працювати з цифрами і геометричними фігурами, орієнтуватися на площині і у величинах, розвивати комунікативні здібності, розширювати словниковий запас і знання про навколишній світ, формувати граматичний лад мови, звукову культуру мовлення, вміння читати та сенсорні можливості.

Формувати уміння оперувати символами (знаками), узагальненими образами, здійснювати аналіз, порівняння і узагальнення.

Розвивати емоційно-вольову сферу дитини (самостійність, зібраність, зосередженість, посидючість), прилучати до співробітництва, формувати естетичний смак.

III. Завдання творчого характеру:

Збагачувати кількісний запас уявлень, розвивати потребу до пізнання, розвивати психічні процеси: пам'ять, увагу, уяву, стимулювати розвиток інтелектуальних процесів (якісних характеристик дитячого мислення: наочно-образне, абстрактне, логічне, творче, теоретичне...).

Вчити виділяти суттєве в явищах оточуючої дійсності, порівнювати, бачити схоже та відмінне, вчитись розмірковувати, знаходити причини явищ, аналізувати та робити висновки.

Розвивати здатність до створення малюнку, конструкції, образу, фантазії, розповіді по картинці, звукового аналізу слів тощо.

Створювати умови для найшвидшого, перспективного розвитку дитини, становлення її творчих здібностей.

Навчати дітей вирішувати завдання конструктивної діяльності, допомогти у розвитку просторових уявлень.

Вимоги до організації занять дітей з комп'ютером в ДНЗ

Для підтримки стійкого рівня працездатності і збереження здоров'я дітей велике значення мають умови, у яких проходять заняття за комп'ютером. Вони можуть проводитися лише в присутності вихователя або викладача. Найкращим варіантом буде комп'ютерно-ігровий комплекс, який складається з комп'ютерної зали і зали релаксації.

Комп'ютерний зал розміщується в приміщенні, яке має природне освітлення із обов'язковою орієнтацією вікон на північ або північний схід.

Стіни, стеля, підлога та обладнання (меблі, штори, шафи та ін.) повинні мати світлі поверхні з матовою фактурою. Не можна оздоблювати приміщення комп'ютерної зали дерево-стружковими плитами, плівковими або рулонними синтетичними матеріалами, синтетичним килимовим покриттям, миючими шпалерами, паперовим пластиком, а також іншими полімерними матеріалами, що можуть виділяти шкідливі хімічні речовини та сприяти підвищенню статичного електричного поля.

Температуру повітря в залі необхідно витримувати в межах 19-22оС при відносній вологості 62-52%. Для підвищення вологості використовуються спеціальні пристрої або резервуари з водою (наприклад-акваріуми). Провітрювання необхідно проводити до та після заняття. Недотримання цих вимог до мікроклімату може призвести до зміни рівня іонізації повітря та співвідношення легких і важких аероіонів в приміщеннях, обладнаних комп'ютерною технікою.

Площа комп'ютерної зали визначається з розрахунку 6 м² на одне робоче місце. Таких робочих місць може бути 7-8 в одній залі. Робочі місця слід розміщувати по периметру приміщення, вздовж стін.

Робоче місце – це зручний стіл, стілець, комп'ютер. Стіл повинен складатися з двох частин та бути одномісним. На одній частині столу розміщується монітор, на іншій – клавіатура. Також, комп'ютери дітей бажано обладнати навушниками та мікрофонами.

Особливу увагу потрібно приділити для облаштування робочого місця педагога (бажано підібрати потужніший персональний комп'ютер, адже він буде виконувати значно більше організаційних та методичних функцій). Крім того, у педагога повинен бути принтер та сканер для виготовлення методичних матеріалів та дитячих робіт.

Враховуючи те, що комп'ютер є досить потужним засобом в організації розвитку дітей, необхідно пам'ятати, що його використання в навчально-виховних цілях у дошкільних навчальних закладах вимагає дотримання вимог щодо організації як самих занять, так і всього режиму в цілому.

Основні вимоги до організації занять з комп'ютером в ДНЗ:

Заняття із комп'ютером проводяться не за рахунок сну, прогулянки, оздоровчих заходів.

- заняття з комп'ютером в ДНЗ проводяться з дітьми з 4р.;
 - заняття дітей з комп'ютером організовуються 2 рази на тиждень.
- Максимальна кратність роботи впродовж тижня для дітей 5 і 6 років – 3 рази;
- рекомендований час дня для занять: перша половина дня – оптимальний, друга половина дня – допустимо;
 - тривалість заняття до 30 хв.;
 - під час роботи дітей дошкільного віку обов'язковою є профілактика загальної втоми і зорового втомлення. Гімнастику для очей, тривалістю 1,5 –2 хв. потрібно проводити зразу ж після роботи на комп'ютері;
 - після кожного заняття приміщення провітрюється.

Для організації занять дошкільнят з комп'ютером, крім комп'ютерної зали, має бути зала релаксації.

Зала релаксації використовується для передкомп'ютерної підготовки й післякомп'ютерної релаксації, для відпочинку дітей та педагога, фізкультурної реабілітації, емоційного розвантаження. В цій залі діти виконують гімнастику для втомлених очей. Релаксаційний простір може також використовуватися для ігор і занять відповідно до розпорядку дня. Для проведення відповідної роботи з дітьми підбирається затишна зала з усіма необхідними умовами. Приміщення обладнується дитячими меблями, килимом або килимовим покриттям. Затишок створюють кімнатні рослини, акваріуми з рибками, клітки з декоративними птахами. Для організації освітньо-виховної роботи повинні бути різноманітні іграшки, дидактичні ігри, роздатковий матеріал на кожну дитину, магнітофон для проведення фізкультурних хвилинок і релаксацій та ін.

Організація занять дітей з комп'ютером

Основною формою організації роботи з комп'ютером є заняття, які проводяться 2 рази на тиждень тривалістю для дітей шостого року життя - 7-10 хвилин, сьомого року - 10-12 хвилин. Вони організуються з невеликими підгрупами дітей, що забезпечує можливість персональної роботи дошкільників з комп'ютером та здійснення індивідуального і диференційованого підходів до кожного вихованця. Заняття будуються на основі бесід та практичних дій (спеціальних вправ, ігор дидактичного характеру з математичним, мовленнєвим, природничим, людинознавчим, образотворчим змістом та ін.) з чітким дотриманням встановлених санітарно-гігієнічних норм. В ході роботи з дітьми-дошкільниками використовується добірка навчальних та розвивальних комп'ютерних програм, яка встановлюється на всі машини. Діти працюють лише з цими програмами, інше програмне забезпечення не використовується.

Заняття з дітьми будуються на ігрових методах і прийомах. Це дозволяє дітям у цікавій, доступній формі отримати знання, вирішити поставлені педагогами завдання. Вони організуються у вигляді бесіди педагога (який має відповідну освіту) з дітьми. Спочатку йдуть заняття загального спрямування та практичної роботи на комп'ютері.

Для більш ефективного і міцного оволодіння дітьми знаннями, програма з комп'ютерної грамотності будується на основі поступового занурення дітей в навчальні теми, що забезпечує вирішення основних груп завдань та сприяє розвитку розумових процесів.

Етапи роботи із комп'ютером:

1. Дітям дається загальне поняття про комп'ютер та його значення в житті сучасної людини. В ході розмови педагог формує у дітей зацікавленість до технічного засобу, пояснює необхідність використання комп'ютера сучасною людиною, а в ході практичної частини навчає дитину використовувати ПК в своїй діяльності.

2. Дошкільникам даються елементарні знання про найголовніші правила безпеки під час роботи на комп'ютері, призначення та функції основних складових комп'ютера (миші, клавіатури, системного блоку, монітору, принтера та сканера). У дітей формуються уявлення про основні елементи робочого столу, про роботу операційної системи Windows і про використання вікна папки, уміння виконувати запропоновану послідовність дій з використанням клавіатури та миші.

3. Дітям розповідають про особливості, можливості, переваги та недоліки комп'ютерної техніки, елементарні уявлення щодо використання ПК в науці, техніці, охороні здоров'я, побуті, в повсякденному житті, формуються вміння користуватися клавіатурою, окремими клавішами і «мишою».

4. З допомогою комп'ютера, використовуючи навчальні програми (зміст яких відповідає віковим психологічним можливостям і водночас забезпечує подальший розвиток дитини) формуються елементарні уявлення про основні способи спілкування, про простір і час, про Землю, зірки і Сонячну систему, Україну, розмаїття рослинного і тваринного світу, пори року, про оточуючий світ і власне «Я», умовні позначення і таке інше.

Комп'ютерні заняття у дітей складаються з 3-х частин: підготовчої, основної та заключної.

У першій, підготовчій частині заняття відбувається введення дитини в сюжет заняття. В цій частині проводяться розвиваючі ігри, бесіди, конкурси, змагання, які мають на меті підготовку дитини до роботи з комп'ютером, допомагають їй

впоратися з поставленим завданням, проводяться гімнастика для очей та пальчикова гімнастика, а також гімнастика для підготовки зорового, моторного апарата до роботи з комп'ютером. Зазвичай, ця частина заняття проводиться в залі релаксації.

Наприклад, друге заняття (після першого ознайомлення з комп'ютером) педагог може розпочати з повторення матеріалу попереднього заняття методом запитань-відповідей:

- Як називається зала, де розміщуються комп'ютери?
- Що вміє робити комп'ютер?
- З яких частин складається комп'ютер?
- Навіщо потрібні комп'ютери людям? та ін.

Такі питання можуть бути з будь-якої іншої тематики, наприклад, з повторення або вивчення матеріалу з математики, мовленнєвого спілкування, художньої літератури, малювання, природи, народної творчості, правил дорожнього руху, сенсорики.

Після такої бесіди з дітьми, педагог пропонує дітям відпочити, щоб підготуватися до роботи з комп'ютером, проводить з ними фізкультурну хвилинку. Тривалість цієї частини заняття 10 – 15 хвилин.

Друга, основна частина заняття також триває 10 – 15 хвилин. Вона містить у собі новий матеріал щодо устрою комп'ютера та роботи з ним, закріплення нового матеріалу, самостійну роботу дітей з комп'ютером, індивідуальну роботу педагога з дітьми. Ця частина заняття може бути продовженням підготовчої частини, її доповненням або заохоченням. При цьому слід зауважити, що класно-урочна система, фронтальні та змагальні методи тут неприпустимі. В цій частині заняття педагог намагається сформувати необхідні дитині навички в роботі з комп'ютером, зокрема з мишею, клавіатурою, меню.

Практики розробили декілька способів введення дитини в комп'ютерне навчання, а саме:

- пояснення дитині призначення кожної клавіші у відповідній послідовності, практична демонстрація функцій тієї або іншої клавіші, пояснення роботи з мишею;

- при вивченні нових клавіш необхідно орієнтуватися на існуючі у дитини навички роботи з комп'ютером;
- пропонувати дитині роль дослідника, експериментатора, надавати їй можливість самостійно вчиняти дії за допомогою нових клавіш та уточнювати пояснення функцій, які виконують дані клавіші.

Третя, заключна частина заняття, необхідна для зняття зорової напруги. Проводиться вона в залі релаксації. Саме в цій частині заняття педагог проводить з дітьми гімнастику для очей, комплекс вправ для профілактики зорової втоми, фізкультурні хвилинки, відпочинок під музику.

В заключній частині підводиться підсумок заняття, де педагог має нагоду ще раз закріпити з дітьми новий матеріал, назви, які необхідно запам'ятати, з'ясувати що їм сподобалось, а що давалось важче. Тривалість цієї частини до 5 хвилин (2-3 хв. – гімнастика, 2 – підсумок).

Формування у дітей навичок роботи з комп'ютером – процес складний та тривалий, адже можуть виникати проблеми, пов'язані із засвоєнням неправильних дій, із недоліками у роботі з клавіатурою, мишею, програмами тощо, які потім буде важко скорегувати. З цією метою доцільно привертати увагу до правильно виконаних дій, заохочувати бажання повторити їх, радіти успіхам. Доцільно надавати дітям право на вибір, самостійну поведінку та творчу ініціативу, підтримувати їхнє прагнення експериментувати. Важливо, щоб педагог, який організовує роботу дошкільнят на комп'ютері, ставився до нього як до пізнавального, навчального інструмента, а не іграшки. При цьому варто зазначити, що комп'ютерні ігри повинні доповнювати звичні ігри, збагачувати педагогічний процес новими методиками, спонукати дошкільнят до творчості.

В ході спілкування з комп'ютером потрібно виховувати інтелектуальні, вольові та емоційні якості особистості дитини, культивувати звичку до свідомої та сумлінної праці, уміння долати труднощі, переживати радість пізнання та досягнення успіху.

2. Програма «Комп'ютерна грамота дошкільнят»

Пояснювальна записка

Опанування дитиною основою грамоти у системі початкової освіти є одним із провідних завдань дошкільної освіти, оскільки ці знання та вміння є необхідною базою для опанування писемним мовленням: читанням та письмом. Проте, враховуючи особливості психологічного розвитку дітей дошкільного віку, що мають спеціальні потреби слід визначити методичну основу впровадження цього курсу для зазначеної категорії вихованців. Знайомство та засвоєння дошкільниками основ грамоти повинно відбуватися вже на ранніх етапах навчання (молодша група), але з урахуванням провідних видів діяльності, що притаманні для дитини відповідного вікового відрізка, а саме через гру, образотворче мистецтво, конструювання та інші види діяльності. Враховуючи бурхливий розвиток інформаційних технологій і постійно зростаючий суспільний попит на підвищення комп'ютерної грамотності та беручи до уваги широкий діапазон можливостей цифрової техніки, було визначено за доцільне використати комп'ютер, як засіб, що поповнює арсенал розвиваючих засобів у системі навчання та виховання дітей – дошкільників із особливим розвитком та підготовки до навчання у школі і самостійної діяльності дитини. Відповідно, методична наповнюваність занять та програмне забезпечення повинно мати певний зв'язок з основними видами діяльності та звичайними іграми малечі. Вони мають поєднувати декілька провідних завдань.

1. Навчальні: формування знань та уявлень про оточуючий світ, цифрову техніку, як засіб для отримання потрібної інформації, оволодіння мовленнєвою діяльністю, а саме такими її компонентами як фонетико – фонематичний (уявлення про мовленнєві звуки, артикуляційні та акустичні особливості звучання, власна звуковимова), лексичний (формування, постійне розширення та активізація словника), граматичний (вживання граматичних категорій), зв'язне мовлення (створення словосполучення, поширеного простого речення, фрази з дотриманням правил граматичної будови) та поступова підготовка дітей дошкільного віку до оволодіння писемними видами мовлення: читанням і письмом; опанування елементарними поняттями та математичними знаннями про число та цифру в

межах першого десятку; надбання знань про природне оточення шляхом спостереження, зацікавленості.

2. Виховні: заняття з грамоти сприяють засвоєнню дитиною традицій рідної мови, культури спілкування, покликані формувати вміння правильно поводитися та працювати в колективі однолітків, слухати дорослих, що сприяє зміцненню таких важливих якостей, як взаємна підтримка, вміння вислухати друзів, виявити навички ввічливості, дружнього поводження, дотримання правил безпечного поводження. Засобами цифрової технології можливо змоделювати ситуацію, яка матиме виховну спрямованість та сприятиме прищепленню дітям естетичних смаків.

3. Корекційно – розвивальні. Корекційно – розвивальна мета курсу засвоєння основ грамоти спрямована на підвищення якості закріпити раніше отримані знання з різних інформаційних розділів у навчально – ігровій формі та мобілізації в межах виконання однієї справи знань, уявлень та індивідуальних здібностей кожної дитини, розвиток пізнавальних процесів, мовлення та корекції наявних мовленнєвих вад опосередковано.

Для досягнення цих завдань програма курсу повинна мати тісний зв'язок та здійснювати технічну і освітню підтримку основної програми навчання та виховання у дитячому садку, особливо, у таких розділах, як розвиток мовлення та підготовка до навчання грамоти, формування елементарних математичних уявлень, конструювання та образотворчої діяльності.

Впровадження курсу засвоєння основ грамоти із залученням інформаційних технологій в навчальний процес для дошкільників передбачає досягнення таких цілей:

- виховання інформаційної культури, розширення свідомості дітей через отримання інформації про оточуючий світ;
- розвиток пізнавальної активності через формування та розвиток пізнавальних процесів: уваги, пам'яті, мислительних операцій (аналізу, синтезу, класифікації, узагальнення, контролю), уяви та ін.;
- розвиток усного мовлення у всіх ланках (фонетико-фонематичній, лексичній, граматичній, зв'язному мовленні);

- розвиток математичних здібностей;
- виховання естетичних смаків.

Головні принципи побудови курсу.

Інтеграція у базову навчально – виховну програму „Дитина”: програма курсу засвоєння основ грамоти із залученням інформаційних технологій повинна відігравати роль важливого формуючого засобу та гармонійно вплітатися у загальну систему навчально – виховного процесу для досягнення визначеної мети.

Паралельність у вивченні основних змістовних блоків: змістовні блоки – основні теми переходять з попереднього року до наступного з постійним ускладненням інформаційного супроводу та завдань. Такий спосіб засвоєння спрямований на забезпечення цілісності сприйняття та засвоєння основного курсу.

Обраний провідний спосіб діяльності на заняттях – навчально – ігровий. Інтегрований навчально – корекційний курс засвоєння основ грамоти має структурні частини. Розділ „Розвиток мовлення: культура спілкування, підготовка до вивчення грамоти (основи грамоти)” спрямований на формування знань, вмінь та уявлень в межах усного мовлення та його компонентів. Розділ „Математична головоломка” спрямований на поповнення та закріплення математичних знань. Наявність у структурі програми розділу „Природа навколо нас” сприяє розширенню знань та уявлень дітей про навколишній світ, природне оточення, його розмаїття та взаємний вплив природи та людини. Важливе значення відіграє розділ „Введення у художню літературу”, який передбачає збагачення не лише мовлення, а й формування внутрішнього особистісного світу дитини, її залучення до культурної спадщини вже на ранніх етапах формування. Засоби цифрової техніки дають можливість подати художні твори в такий спосіб, щоб дитина відчула себе активним спостерігачем і, навіть, героєм казки чи оповідання. Розділ „Введення у інформатику” передбачає ознайомлення дітей з цифровою технікою та формування елементарних навичок роботи з нею, її складовими та засвоєння норм безпечного поводження з технічними приладами. Також у програмі запропоновано розділ „Програмне забезпечення”, де подано перелік основних програмних продуктів, на основі яких базувалась апробація даної програми.

Зміст, поданий у програми має наступну структуру. Структура навчальної програми містить такі колонки: 1 – порядковий номер розділу, 2 – кількість годин, які відводяться на засвоєння теми; 3 – зміст навчального матеріалу, зкомпанований у загальну тему, яка має розділові частини, або конкретну тему; 4 – навчальні досягнення учнів, що охоплюють знання вміння і навички, які мають бути сформовані у вихованців на основі вивчення теми; 5 –розвивально - корекційний блок, де окреслено основні напрямки розвивальної та, за необхідності, корекційної роботи. А саме охоплюються процеси пізнавального розвитку (сприймання, пам'ять, увага, мислення), мовленнєвої діяльності та розвитку особистості.

Інтегрований навчально – корекційний курс засвоєння основ грамоти дітьми дошкільного віку з психо – фізіологічними особливостями із залученням інформаційних технологій може використовуватись на уроках розвитку мовлення, логіки, інформатики у дошкільних закладах для дітей із порушеннями мовлення, опорно – рухової системи, як в умовах спеціального закладу так і в закладах, де впроваджується інклюзивна форма навчально – виховного процесу.

та вимоги до навчальних досягнень дітей

Перший рік навчання (34 години на рік, 1 година на тиждень)
Молодша група (4 рік життя)

№ п/п	К-сть год.	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно – розвивальної роботи
1	1	Знайомство з комп'ютерним класом. Наш дитсадок		
		<p>Формування культури спілкування та підготовка до вивчення грамоти: введення у активний словник слів – назв електроприладів; перегляд слайдів із зображенням електроприладів: називання, визначення важливих ознак.</p> <p>Введення у художню літературу: перегляд мультфільму «Петрик П'яточкін»</p> <p>Введення у інформатику: знайомство з комп'ютерним кабінетом, формування цікавості до сучасної техніки; правила поведінки та техніка безпеки в комп'ютерному класі, введення у вжиток слова <i>комп'ютер</i>.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, Презентації „Вундеркінд»: техніка в будинку”, м/ф „Петрик П'яточкін ”</p>	<p>Діти: називають та вживають назви електроприладів: <i>чайник, праска, телевізор, холодильник, комп'ютер</i>; виділяють основні ознаки електроприладів: <i>мають шнурок, вмикаються у розетку</i>; знають та дотримуються правил безпеки з електрикою та у комп'ютерному класі; розуміють та вміють переказувати події переглянутого мультфільму за опорними запитаннями.</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> збагачення активного словника назвами електроприладів; стимулювання до розповіді про електроприлади, які є вдома.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> Формування слуху – зорового сприймання, уваги, інтелектуальних операцій: узагальнення.</p>
2	4	Кольори, фігури		
		<p>Формування культури спілкування та підготовка до вивчення грамоти: вчити слухати звуки навколишнього світу, розрізняти їх, розвивати мовне дихання, вимовляти слова із різною силою голосу; знайомство з кольорами та назвами; впізнавання кольорів у оточуючому середовищі: називання знайомих предметів та їх забарвлення; вчити вживати прийменники <i>на, за</i>.</p> <p>Математична головоломка: плоска геометрична фігура кружечком. Формування поняття одиниці, цифра та число „1”.</p> <p>Природа навколо нас: прихід осені - знайомство з природними ознаками приходу осені.</p> <p>Введення у художню літературу: перегляд казок-презентацій „Курочка ряба”, „Колобок”, „Під грибом” (В.Сутеев).</p> <p>Введення у інформатику: актуалізація знань про правила</p>	<p>Діти: розуміють пояснення та інструкції, реагують на інтонацію; наслідують навички вимови та розуміють інструкцію: <i>вимовляємо пошепки, вимовляємо тихо, вимовляємо голосно</i>, вимовляємо той звук, який співає: <i>мишка і-і-і, ворона а-а-а</i>; запам'ятовують та називають кольори: <i>чорний, коричневий, червоний, зелений, синій, блакитний, жовтий, помаранчевий</i>; геометричної фігури <i>кружечок</i>, впізнають його; використовують прийменники <i>на, за</i> та розуміють їх значення та використовувати у власному мовленні; розуміють та визначають поняття <i>один</i>, склад числа <i>один</i>, впізнають цифру</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> знайомство та введення у словник слів-назв з основних тем, формування навичок мовного дихання, сили голосу.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток слухового сприймання, пам'яті, уваги. Формування уявлення про форму. Розвиток наочно-образного мислення засобами ігор.</p>

		<p>поведінки та техніку безпеки у комп'ютерному класі.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка” (виробництво тов. „Атлантик”): розділ кольори, уроки тітоньки сови „Арифметика малятко: цифра один”. Презентації „Вундеркінд”: геометричні фігури, кольори, казки.</p>	<p>один та правильно її використовують;</p> <p>впізнають предмети та істот за звучанням, намагаються наслідувати деяким з них;</p> <p>визначають ознаки зміни пори року осені: <i>зранку стає холодніше, збір урожаю, звірі готуються до зимівлі, починається навчання у школі, діти йдуть у дитсадок;</i></p> <p>переказують прослухану казку за демонстрованими слайдами та запитаннями.</p>	
3	8	Осіньна пора (розділи головної теми «Овочі», «Фрукти», «Іграшки»)		
		<p>Формування культури спілкування та підготовка до вивчення грамоти: вчити слухати звуки навколишнього світу, розрізняти їх, розвивати мовне дихання, артикуляційну моторику (гра „Знайомство з голосом”) вимовляти слова із різною силою голосу; закріплювати вміння використовувати прийменники <i>на, за</i>, в вест у вжиток прийменник <i>під</i>; знайомство з плоскою геометричною фігурою квадрат; знайомити з ознаками приходу осені; ввести у активний словник назви природних явищ, овочів, фруктів, геометричних фігур, визначення спільних ознак для групи овочів, фруктів.</p> <p>Математична головоломка: формування поняття „один – багато”: множина та порівняння один – багато; орієнтація у просторі: визначення сторін. Вчити порівнювати та виділяти характерні ознаки кружечка і квадрата.</p> <p>Конструювання: складання цілого із 2 – 3 частин.</p> <p>Природа навколо нас: активізація та розширення знань про природні ознаки осінньої пори: робота людей восени, зміни у природі та явища, характерні для осінньої пори.</p> <p>Введення у художню літературу: казка „Ріпка”, ілюстрована розповідь „Ходить гарбуз по городу”.</p> <p>Введення у інформатику: актуалізація знань про техніку безпеки, знайомство з приладом вживання назви, що позначає деталь комп'ютера – <i>екран</i>.</p>	<p>Діти:</p> <p>знають і вживають назви: <i>екран</i>, кольорів: <i>чорний, коричневий, червоний, зелений, синій, блакитний, жовтий, помаранчевий</i>; геометричної фігури <i>кружечок, квадрат</i>;</p> <p>впізнають їх та виконують завдання з конструювання – утворити фігуру за зразком; розуміють пояснення та інструкції, реагують на інтонацію;</p> <p>використовують прийменники <i>на, за</i> та розуміють їх значення; запам'ятовують, впізнають та використовують назви: природні явища – <i>сонце, хмари, дощ, калюжа, день, вечір, ніч</i>; овочі – <i>картопля, морква, капуста, ріпа, перець, помідор, огірок</i>; фрукти – <i>яблуко, груша, персик, абрикос, апельсин, банан, вишня, слива</i>; іграшки – <i>лялька, ведмедик, машинка, барабан, кубики, пірамідка, колиска, зайчик, кораблик, залізниця</i>;</p> <p>сторони – <i>право, ліво</i>;</p> <p>вміють виділяти характерні ознаки фруктів, овочів, іграшок;</p> <p>розуміють та визначають наступні поняття: ознаки овочів – <i>кислий, пекучий, гіркий, сольоний</i>; ознаки фруктів – <i>солодкий, смачний, соковитий</i>;</p> <p>ознаки для іграшок – <i>тверді, м'які</i>; напрямки – <i>право, ліво</i>; математичне</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> формування артикуляційної моторики, зв'язного мовлення та вміння вживати прийменники.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток сухо-зорового та кінетичного сприймання, пам'яті і уваги, стимулювання їх дій засобами ігор.</p>

		<p>Програмне забезпечення: „Вундеркінд з пелюшок”, „Логіка” (тов. „Атлантик”), „Уроки тітоньки Сови: арифметика малятко”, слайди-казки „Ріпка”, сюжетні малюнки для створення оповідання, «Планета чисел», „Розвивайка” (для дітей 2-4 років).</p>	<p>поняття – <i>один, багато</i>, вміють порівняти де <i>один</i>, а де <i>багато</i>, називаючи сторону, значення применників <i>на, за, під</i>; вміють відрізнити кружечок і квадрат, виділяти ознаки: <i>круглий, має куточки</i>, орієнтуються у просторі – <i>право, ліво</i>; вміють називати та визначати характерні ознаки для осені: <i>ясний день, сонячний, похмурий, хмарно, прохолодно, сонце не гріє</i>; переказують прослухану казку за демонстрованими слайдами, ілюстраціями, та запитаннями.</p>	
4	6	Зимова пора (розділи головної теми «Звірі: домашні та дикі», «Настання зими»)		
		<p>Формування культури спілкування та підготовка до вивчення грамоти: продовжувати вчити слухати звуки навколишнього світу, розрізняти їх, розвивати мовне дихання, вимовляти слова із різною силою голосу; формування артикуляції – знайомство з основними назвами артикуляційних органів; використання применників; знайомство з плоскою геометричною фігурою трикутник; формування словника назв – природних явищ, пов’язаних з настанням зими, назви домашніх та диких звірів.</p> <p>Математична головоломка: формування понять множини і однини та порівняння один – багато з визначенням сторін – право – ліво, знайомство з поняттям <i>вгору – вниз</i>, вживання применника <i>поруч</i>; формування понять <i>великий, малий</i>;</p> <p>вчити порівнювати та виділяти характерні ознаки кружечка, квадрата, трикутника; конструювання: знайомство з поняттям лінія, конструювання фігури із ліній, складання цілого із 2 – 3 частин;</p> <p>Природа навколо нас: знайомство з ознаками приходу зими, складання розповіді про них</p> <p>Введення у художню літературу: казка „Сніг та заєць”, „Рукавичка”.</p> <p>Введення у інформатику: закріплення у вжитку термінів</p>	<p>Діти:</p> <p>Називають, вживають назви овочів, фруктів, геометричних фігур; визначають пори доби <i>день, ніч</i>; орієнтуються та називають сторони <i>права, ліва</i>; виконують артикуляційні рухи та називають артикуляційні органи; виконують завдання з конструювання – утворити фігуру за зразком, доповнити малюнок; розуміють пояснення та інструкції, реагують на інтонацію; використовують применники <i>на, за, під, поруч</i> та розуміють їх значення, вживають у реченнях; запам’ятовують, впізнають та використовують назви: природні явища – <i>сонце, хмари, сніг, лід, завірюха, паморозь</i>; свійські звірі – <i>кіт, собака, корова, поросся, вівця, кінь</i>; дикі лісові звірі – <i>вовк, лисиця, заєць, їжак, ведмідь, кабан, борсук, білка</i>; назви артикуляційних органів – <i>губи (верхня, нижня), зуби (верхні, нижні), язик</i>; впізнають, показують, називають, виконують відповідні інструкції;</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> формування навичок фонематичного сприймання, артикуляційної моторики, збагачувати активний словник.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток просторових уявлень, формування інтелектуальних операцій порівняння, класифікації, аналізу.</p>

		<p>екран, комп'ютер; активізація знань про техніку безпеки з електроприладами.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Вундеркінд з пелюшок”, „Логіка” (тов. „Атлантік”), „Уроки тітоньки Сови: арифметика малятко”, презентації-казки, сюжетні малюнки для створення оповідання, „Планета чисел”, „Розвивайка” (для дітей 2-4 років)</p>	<p>розуміють та визначають наступні поняття: ознаки <i>високий, низький, малий, великий, свійський, домашній, корисний для людини, хижий, злий, хитрий, колючий</i>; вміють відрізнити кружечок, квадрат, трикутник, виділяти ознаки: <i>круглий, має куточки, має три лінії, орієнтуються у просторі – право, ліво, вгору, вниз.</i></p>	
5	3	Зимові свята		
		<p>Формування культури спілкування та підготовка до вивчення грамоти: сприймання звуків навколишнього світу, їх ідентифікація та диференціація, розпізнавання інтонації; мовне дихання, утворення інтонації за зразком; вимова слова із різною силою голосу; формування артикуляції, виконання вправ за інструкцією та демонстрацією, закріплення назв артикуляційних органів; доповнення слова останнім звуком; чітка вимова одно та двоскладових слів; прийменники <i>на, за, під, поруч</i> у реченні: вживання та розуміння; утворення множини за зразком один багато; словник з теми „Новорічні свята”, домашні та дикі звірі, природні явища, характерних для зимової пори.</p> <p>Математична головоломка: формування понять множини і одиниці та порівняння один – багато з визначенням сторін – право – ліво, знайомство з поняттям вгору – вниз, вживання прийменника - поруч; формування понять <i>один – багато – мало</i>. Об'ємна геометрична фігура <i>куля</i>; порівняння та виділення характерних ознак фігур кружечка, квадрата, трикутника. Конструювання: складання орнаменту.</p> <p>Природа навколо нас: поповнення та актуалізація знань про природні ознаки, характерні для зимової пори року; хвилинка обережності: поводження з вогнем та гарячими приладами.</p> <p>Введення у художню літературу: „Зайчикова хатка”.</p> <p>Введення у інформатику: закріплення у вжитку термінів</p>	<p>Діти: розуміють пояснення та інструкції, реагують на інтонацію; виконують артикуляційні вправи за відео зразком та інструкцією, наслідують звуковимову; доповнюють засвоєні слова пропущеним звуком (останнім); використовують прийменники <i>на, за, під, поруч</i> та розуміють їх значення, вживають у сполученні з іменниками у реченні; запам'ятовують, впізнають та використовують назви: <i>зимова пора - бурюльки, іній, туман; новорічні свята - ялинка, ялинкові прикраси, Новий рік, дід Мороз, Снігуронька, подарунки біля ялинки, Святий Миколай, подарунки під подушкою</i>; впізнають, показують, називають, виконують відповідні інструкції; розуміють та порівнюють наступні поняття: один – багато – мало; вміють відрізнити кружечок, квадрат, трикутник, виділяти ознаки: <i>круглий, має куточки, складається з ліній</i>; розпізнають у композиціях (фігура + колір); орієнтуються у просторі – <i>право, ліво, вгору, вниз, поряд</i>; виконують завдання з використанням навичок орієнтації у сторонах;</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> формування фонематичного сприймання, виділяти звук на фоні слова, закріплення вмінь використання прийменників у зв'язному мовленні.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток різних форм сприймання, просторових уявлень, мнестичних процесів. Завдання з п/з «Логіка», «Планета чисел», «Розвивайка».</p>

		<p>комп'ютер, екран; правила поводження з приладами.</p> <p>Програмне забезпечення: „Вундеркінд з пелюшок”, „Логіка” (виробництво тов. „Атлантик”), „Уроки з тітонькою Совою”, програма Smart board, мультиплікаційні фільми, сюжетні малюнки для створення оповідання, „Планета чисел”, „Розвивайка” (для дітей 2-4 років)</p>	<p>вміють складати прості речення – відповіді на запитання.</p>	
6	7	Зима (розділи головної теми «Звірі взимку», « Праця людей взимку»)		
		<p>Формування культури спілкування та підготовка до вивчення грамоти: фонематичні процеси: сприйняття звуків навколишнього світу, розпізнавання, наслідування; вправлення у вмінні розпізнавати інтонацію, вимова слів із різною силою голосу; формування артикуляційних рухів – гра «Веселий язичок»; доповнення слів першим або останнім звуком, чітко вимовляти одно-, двоскладові слова (по складах, дотримуючись ритму).</p> <p>Складання словосполучення: іменник з прийменником, іменник з дієсловом; утворення множини за зразком один багато; вживання іменника у різних відмінкових формах.</p> <p>Формування словника з лексичних тем: „Зима”, „Праця людей взимку”. Знайомство з прийменником <i>над</i>, його вживання.</p> <p>Математична головоломка: знайомство з об'ємною геометричною фігурою кулею та її ознаками; порівнювати і виділяти характерні ознаки кружечка, квадрата, трикутника та кулі, як об'ємної фігури.</p> <p>Число та цифра „2”: формувати поняття множини і одиниці та порівняння <i>один – два – багато</i>; визначення напрямків – <i>право – ліво, вгору – вниз</i>; поняттям <i>довгий – короткий</i>.</p> <p>Конструювання: складання з частин цілого, порівняння фігур у орнаменті (яких фігур більше).</p> <p>Природа навколо нас: вплив зимової пори на людину та природне оточення; знання про ознаки зими, працю людей узимку, стан природ (рослинного та тваринного світу).</p>	<p>Діти:</p> <p>розуміють пояснення та інструкції, реагують на інтонацію, вміють наслідувати; виконують артикуляційні вправи за відео зразком та інструкцією, наслідують звуковимови; вчаться доповнювати засвоєні слова пропущеним звуком (першим чи останнім); використовують прийменники <i>на, за, під, поруч</i> та розуміють їх значення, вживають у сполученні з іменниками, дієсловами; запам'ятовують, впізнають та використовують назви: <i>зима – засніжене місто, ожеледиця, сніг на полях, розчищення снігу з вулиць, допомога тваринам, годівниці, догляд за домашніми тваринами, сарай, комора, відламана гілка</i>; впізнають, показують, називають, продемонстровані малюнки, складають короткі речення; рахують до двох, знають та розуміють склад числа 2 (додавання $1 + 1$); розв'язують приклади в межах числа 2; розуміють та порівнюють наступні поняття: <i>один – два – багато</i>; впізнають предмети схожі на кулю та визначати ознаки цієї фігури; виконують завдання з використання навичок орієнтації у сторонах та напрямках.</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> розвиток слухозорового сприймання, формування навичок слухової уваги.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування інтелектуальних операцій - аналізу, порівняння, узагальнення на основі сприйнятого матеріалу.</p>

		<p>Введення у художню літературу: казка – презентація „Зимовище звірів”.</p> <p>Введення у інформатику: закріплення у вжитку термінів екран, комп’ютер; актуалізація знань з попередньо вивченого матеріалу.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Вундеркінд з пелюшок”, „Логіка” (виробництво тов. „Атлантик”), „Уроки з тітонькою Совою: арифметика – малятко”, мультиплікаційні фільми, слайдові презентації, сюжетні малюнки для створення оповідання, „Планета чисел”, „Розвивайка” (для дітей 2-4 років), казка</p>		
7	5	Весна (розділи головної теми «Весняні свята», «Весняні квіти», «Перелітні птахи»)		
		<p>Розвиток мовлення: формування культури спілкування та підготовка до вивчення грамоти: формування слухової уваги: ідентифікація, розрізнення звуків оточуючого середовища; розпізнавання інтонації та вживання на практиці; формування артикуляції – виконувати вправи за інструкцією. виділення пропущеного звуку у вимові та доповнення слова, чітка вимова одно-, дво- та трискладових слів (по складах, дотримуючись ритму). Активізувати словник прикметників та дієслів, формування вміння використовувати прикметник з іменниками, вживати іменники в різних категоріях числа, роду, відмінку. Формування словника з лексичних тем: „Весна. Весняні світа”, „Весняні квіти”, „Перелітні птахи”. Знайомити та вчити вживати прийменник <i>біля</i>.</p> <p>Математична головоломка: знайомство з об’ємною геометричною фігурою <i>кубом</i>, її ознаками, порівняння і виділення характерних ознак куба, кулі, як об’ємних фігур та кружечка, квадрата, трикутника – плоских фігур. Число та цифра „3”, її склад; поняття <i>широкий – вузький, середній</i>; понять множини і однини та порівняння <i>один – два – три – багато</i> з визначенням сторін – <i>право – ліво, вгору – вниз, довгий – короткий</i>, формування понять <i>один</i></p>	<p>Діти: виявляють знання та вміння з попередніх тем; розуміють пояснення та інструкції, реагують на інтонацію, вміють надати своїй вимові питальної чи окличної інтонації; виконують артикуляційні вправи за відео зразком та інструкцією, наслідують звуковимову; вміють доповнювати засвоєні слова пропущеним звуком (пропуск на початку чи в кінці слова); використовують прийменники <i>на, за, під, поруч, біля, вперед, назад, вгору, вниз</i> та розуміють їх значення, вживають у реченні; складають речення, поєднуючи іменник з прикметником, дієсловом; вміють узгоджувати слова у множині та однині; пам’ятають, впізнають та використовують назви явищ природи: <i>тане сніг, проталини, відлига, весняний дощ, веселка, бруньки, повернення птахів</i>; весняні птахи – <i>жайвір, соловей, зяблик, журавель, лелек, чапля</i>; весняні квіти: <i>підсніжник, пролісок, первоцвіт, крокус, конвалія, кульбабка, бузок</i>,</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> розвиток фонематичного сприймання, формування вміння виділяти перший звук у слові.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування мнестичних процесів запам’ятовування та відтворення звуків, слів; розвиток сприймання, уваги.</p>

	<p>– два – три; більше – менше, порівну. Конструювання: складання з частин цілого, фігурний орнамент, визначення зайвого у орнаменті.</p> <p>Природа навколо нас: знайомство з природними явищами - ознаки приходу весни; вплив весняних змін на працю людей; весняні свята.</p> <p>Введення у художню літературу: перегляд та обговорення презентацій-казок „Вгостях у сонечка”, „Троє поросят”.</p> <p>Введення у інформатику: закріплення у словнику назв деталей комп’ютера, правил поведінки з технікою.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, 2Вундеркінд з пелюшок”, „Логіка” (виробництво тов. „Атлантик”), „Уроки з тітонькою Совою: арифметика – малятко”, мультиплікаційні фільми, слайдові презентації, сюжетні малюнки для створення оповідання, «Планета чисел», „Розвивайка” (для дітей 2-4 років), казка</p>	<p><i>ірис</i>; впізнають, показують, називають, продемонстровані малюнки, складають короткі речення; рахують до трьох, знають та розуміють склад числа 3; розуміють та порівнюють наступні поняття: <i>один – два – три, більше – менше – порівну; вузький – широкий – середній</i>;</p> <p>вміють впізнавати предмети схожі на куб та кулю у навколишньому оточенні та називати ознаки цих фігур; виконують завдання з використання навичок орієнтації у сторонах та напрямках.</p>	
Всього:		34 годин	

Другий рік навчання (34 години на рік, 1 година на тиждень)

Середня група (5 рік життя)

№ п/п	К-сть год.	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно – розвивальної роботи
1	2	Знайомство з комп’ютером. У магазині електроприладів		
		<p>Формування культури спілкування та основи грамоти: назви електроприладів: вживання назв у словосполученнях та реченнях; категорії однини та множини, відмінкових закінчень іменників, їх вживання у реченнях.</p> <p>Математична головоломка: активізація вміння рахувати та виконувати приклади в межах 3.</p> <p>Природа навколо нас: активізація та збагачення знань про настання осінньої пори, вчити встановлювати причинно – наслідкові зв’язки.</p>	<p>Діти: впізнають та називають деталі комп’ютера: <i>екран, мишка та чарівний екран – електронна дошка, клавіші, клавіатура, мишка</i>; називають, використовують у словнику слова – назви електроприладів: <i>чайник, телевізор ,пральна машина, фен, вентилятор, магнітофон, міксер, праска, холодильник, комп’ютер</i>; вміють підібрати узагальнююче слово <u>електроприлади</u>; виділяють основні ознаки електроприладів;</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> збагачення словника назв, ознак, дій; формування навичок звуконаслідування, розвиток зв’язного мовлення.</p>

		<p>Введення у художню літературу. Перегляд мультфільму „Ведмежатко Елька та друзі”, оповідання „Заєць та яблука” (В. Сутєєва)</p> <p>Введення у інформатику: виховання інтересу до сучасних технічних засобів, формування правил безпечної роботи з сучасною технікою; активізація попередніх знань про назви деталей комп’ютера (екран, комп’ютер) та знайомство з новими назвами <i>чарівний екран – електронна дошка, мишка, клавіші, клавіатура.</i></p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка” (тов. „Атлантік”), Уроки тітоньки Сови, Абетка – малятко”, „Уроки обережності з тітонькою Совою” (про електричні прибори та електрику і правила поведінки з нею), Вундеркінд з пелюшок (тематичні презентації) та казки-презентації.</p>	<p>розуміють та дотримуються правил безпеки з електроприладами у комп’ютерному класі; складають розширене речення за продемонстрованим сюжетом; встановлюють логічний зв’язок між сприйнятим наочним зображенням та почути змістом сюжету і його відсутньою деталлю; розуміють переглянутий сюжет та можуть переказати зміст за опорними запитаннями; складають коротку розповідь (3-4 речення) про комп’ютер свого тата чи мами і своє знайомство з ним.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток слуху – зорового сприймання, уваги, формування розумових операцій узагальнення, вміння встановлювати логічні зв’язки.</p>
2	2	Завітала в гості осінь		
		<p>Формування культури спілкування та основи грамоти: уточнення та поповнення словника дітей назвами, ознаками, що підходять для характеристики приходу осінньої пори, знайомство з святами та народними обрядами зустрічі осені; розвиток вміння слухати, розрізняти та наслідувати звучання окремих звуків, що утворюють ті чи інші предмети; розвиток мовного дихання, вправлення у вимові 3- складових слів; вживання слова – назви у різних відмінкових формах; виділення першого звук із складу слова – назви.</p> <p>Математична головоломка: уявлення про кількість та вміння переносити уявлення кількості на побутові речі; закріплення знань про склад числа в межах 3; активізація знань про плоскі та об’ємні геометричні фігури: впізнавання, називання, визначення розпізнавальних ознак.</p>	<p>Діти: вміють виконати умови завдання на мультимедійній дошці за зразком вчителя; вживають слова та словосполучення, що характеризують початок осінньої пори: <i>настала осінь, прохолодні ранки, рання осінь, бабине літо, осінь – чарівниця, золоті лани, медові фрукти, багатий врожай овочів; осінні свята – свято знань, свято урожаю, день учителя;</i> розпізнають та наслідують почуті звуки, закріплювати їх за певними предметами чи істотами; вимовляють 3- складові слова та намагаються вірно вживати слова - назви у різних відмінкових формах; розв’язують приклади в межах 3 та вміють правильно підбирати цифру до запропонованої кількості (в межах 3); впізнають, називають та виконують завдання з конструювання з використанням</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> формування навичок фонематичного сприймання, звуконаслідування, збагачення словника назв, ознак, дій; розвиток зв’язного мовлення.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток сприймання (слуху – зорового, кінестетичного), слухової уваги, формування розумових операцій аналізу, узагальнення.</p>

		<p>Природа навколо нас: уточнення та збагачення уявлення дітей про осінню пору року: прихід осені, зміни у природі, рослинному і тваринному світі. пов'язані з приходом осені.</p> <p>Введення у художню літературу: перегляд та переказ мультфільму „Сонячний коровай”</p> <p>Введення у інформатику: знайомство з роботою мультимедійної дошки, формування елементарних навичок роботи з нею</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка” (тов. „Атлантік”), Уроки тітоньки Сови, Абетка – малятко”, „Вундеркінд з пелюшок” (тематичні презентації)</p>	<p>геометричних фігур: <i>кружечок, квадрат, трикутник, овал, куб, куля;</i> вміють назвати ознаки приходу осені та свята осені.</p>	
3	8	<p>Чарівні барви осені (розділи головної теми «Овочі», «Фрукти, ягоди», «Праця хліборобів», «Ліс. Рослини лісу. Гриби»)</p>		
		<p>Формування культури спілкування та основи грамоти: активізація, уточнення та розширення словника назв овочів, фруктів, ягід, поповнення його назвами лісових рослин, мешканців лісу, грибів, назвами, що характеризують працю хліборобів; знаходження спільні та відмінні ознаки; розвиток вміння слухати, розпізнавати та наслідувати звучання окремих предметів та істот; розвиток мовного дихання, вправління у вимові трьох -, чотирьохскладових слів; знайомство із звуком та буквою „А”, „О” (особливості артикуляції та звучання, виділення у слові), формування вміння розпізнавати зв. [а, о] у вимові оточуючих та власній вимові; вживання слів – назв у різних відмінкових формах; виділення першого, останнього звука в словах – назвах; прийменники <i>між, перед.</i></p> <p>Математична головоломка: формування уявлень про кількість та вміння переносити уявлення кількості на побутові</p>	<p>Діти: розуміють пояснення та інструкції, реагують на інтонацію під час пояснення завдань та умов роботи з комп'ютером та мультимедійною дошкою; впізнають зображення, розрізняють, використовують у словнику слова – назви з означених тем: овочі - <i>картопля, морква, помідор, огірок, буряк, кабачок, баклажан, редька, редиска, кріп, петрушка, патисон;</i> фрукти - <i>яблуко, груша, персик, ананас, ківі, абрикос, апельсин, банан, вишня, слива, інжир;</i> ягоди – <i>полуниця, черешня, вишня, агрус, смородина, малина, виноград; зернові – пшениця, жито, овес, рис, кукурудза; береза, дуб, клен, ялина, сосна, пеня, мох; гриби (їстівні) – лисички, білий гриб, підберезник, груздь, опеньки, сиріжка, (отруйні) мухомор, бліда поганка, мешканці лісу - вовк, лисиця, заєць, їжак, ведмідь, кабан, борсук, білка; геометричні фігури –прямокутник;</i></p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> уточнення та поповнення словника новими назвами з означених тем; формування навичок зв'язного мовлення, збагачення активного словника, розвиток фонематичного сприймання та уявлення.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування сприймання (слухо – зорового та кінестетичного), розвиток інтелектуальних операцій: узагальнення, класифікації, порівняння, аналізу; формування просторових уявлень справа, зліва, посередині.</p>

		<p>речі; знайомство з числом та цифрою „4”, „5”; вправляти у лічбі в межах 5 (в прямому і оберненому напрямках); утворення чисел в межах 5 шляхом додавання 1 до попереднього числа; активізація знань про плоскі та об'ємні геометричні фігури, визначення розпізнавальних ознак; знайомство з об'ємною геометричною фігурою циліндром, виділення його ознаки; формування поняття про пори доби.</p> <p>Природа навколо нас: збагачення уявлення про осінню пору року: прихід осені, пора золоті осені, пізня осінь; формування знань та уявлень про види лісів, грибів, про температуру повітря, її зв'язок з сонцем, підводити до розуміння того, що сонце рухається по небосхилу.</p> <p>Введення у художню літературу: перегляд казок та оповідань – презентацій „Колосок”, „Гриби”, „Вершки і корінці”, „Пихата мишка” , „Чарівне скло” (оповідання), „Добрі друзі” (оповідання).</p> <p>Введення у інформатику: формування елементарних навичок роботи з комп'ютером за зразком вихователя.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка” (тов. „Атлантік”), Уроки тітоньки Софи, Абетка – малятко”, „Арифметика малятко: цифра один”. Вундеркінд з пелюшок (тематичні презентації) та казки-презентації.</p>	<p>правильно використовують граматичні форми (відмінкові) слів; розрізняють і наслідують почуті звуки, правильно вимовляють та розпізнають їх звучання; виділяють перший, останній звук у слові, зміну останнього звуку залежно від граматичної категорії; розуміють значення та використовують у вжитку прийменники <i>між, перед</i>; вміють співвідносити поняття <i>температура повітря</i> з поняттями <i>тепло, холодно, холодніше, перші морози, вітряно</i> та встановлювати зв'язок з рухом сонця; знають, впізнають цифрові позначки, правильно підбирають цифру до кількості предметів; вміють рахувати до 5 (у прямому та оберненому напрямках); вміють утворювати наступне число шляхом додавання 1; вміють орієнтуватись на площині мультимедійної дошки та визначати розміщення предметів; впізнають, розрізняти та виділяти ознаки циліндра – об'ємної фігури (циліндр можна котити, поставити), впізнають та називають плоскі геометричні фігури (<i>кружечок, квадрат, трикутник, овал</i>); розпізнають та називають характерні ознаки різних пір осені та працю людей восени; розуміють поняття <i>тепло – холодно</i> та встановлюють зв'язок між цими поняттями і дією сонця, розуміють поняття сонце рухається по небосхилу; вміють розрізнити за характерними ознаками предмети, фігури; переказують прослухані казки та оповідання.</p>	
4	2	Зима на порозі		
		<p>Формування культури спілкування та основи грамоти: уточнення та розширення словника дітей назвами - явищами природи,</p>	<p>Діти: виконують завдання на мультимедійній дошці за зразком та інструкцією вчителя;</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> формування навичок фонематичного сприймання, звуконаслідування,</p>

		<p>знайомити з народними обрядами зустрічі зими; вправляти у вмінні слухати, розрізняти та наслідувати звучання предметів та істот; розвивати мовне дихання та вміння надавати різне інтонаційне забарвлення висловам; вчити виділяти загаданий звук в словах – назвах (зв. а, о).</p> <p>Математична головоломка: уявлень про кількість, перенесення уявлення кількості на побутові речі ; закріплювати знання про склад числа в межах 5; активізація знань про плоскі та об'ємні геометричні фігури їх порівняння: впізнавання, називання, визначення розпізнавальних ознак; поняття про пори доби.</p> <p>Природа навколо нас: уточнювати та збагачувати уявлення дітей про настання зимової пори: прихід зими, зміни у природі, рослинному і тваринному світі, пов'язані з приходом зими.</p> <p>Введення у художню літературу: перегляд та переказ казки-презентації „Два морози”.</p> <p>Введення у інформатику: робота з мультимедійною дошкою.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка”, Уроки тітоньки Сови „Арифметика малятко: цифри 4,5”. Вундеркінд з пелюшок (тематичні презентації)</p>	<p>вживають слова та словосполучення, що характеризують початок зимової пори: <i>початок зими, морозні ранки, рання зима, зимові візерунки – паморозь, суха трава, вкрита снігом, звірі в сплячці, голі дерева, заснули до весни;</i> розпізнають та наслідують почуті звуки, закріплюють їх за певними предметами чи істотами; надають висловам окличну, запитальну інтонації; вірно вживають слова - назви у різних відмінкових формах; розв'язують приклади в межах 5 та вміють правильно підбирати цифру до запропонованої кількості (в межах 5); впізнають, називають та виконують завдання з конструювання з використанням геометричних плоских і об'ємних фігур: <i>кружечок, квадрат, трикутник, овал, куля, куб, циліндр;</i> називають ознаки приходу зими.</p>	<p>збагачення словника назв, ознак, дій; розвиток зв'язного мовлення.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток сприймання (слухо – зорового, кінестетичного), слухової уваги, формування розумових операцій аналізу, узагальнення.</p>
5	3	Новорічні свята		
		<p>Формування культури спілкування та основи грамоти: закріплення знань та уявлень про голосні звуки [а, о], їх артикуляцію, звучання та буквені позначення, виділяти їх у словах; вправлення у складанні простих поширених узгоджених у відмінку, числі, роді речень. Вживання прийменників відповідно до змісту; формування навички із елементарних операцій звукового аналізу – виділяти перший та останній звуки у слові.</p>	<p>Діти: вміють виконати умови завдання на мультимедійній дошці за зразком та інструкцією вчителя; складають та використовують у вжитку слова та словосполучення: <i>ялинові прикраси, струнка, пухнаста ялинка, подарунок від Св. Миколая, колядки та щедрівки;</i> вміють розпізнати та наслідувати почуті звуки, закріплювати їх за певними предметами чи істотами;</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> уточнення та збагачення активного словника назв, ознак, дій; формування фонетико-фонематичних уявлень про голосні зв. [а, о] та артикуляційних навичок; розвиток зв'язного мовлення – складання узгоджених речень.</p>

		<p>Математична головоломка: закріплення уявлення про числа в межах 5 та розв'язання прикладів; розширення поняття про пори доби.</p> <p>Конструювання: створення сюжетного малюнку із запропонованих об'єктів.</p> <p>Природа навколо нас: знання та уявлення про прихід та початок зими, стан природи першої половини зими; формування бережного ставлення до оточуючого середовища.</p> <p>Введення у художню літературу: оповідання та казки-презентації м/ф „Лисиця і зайці”, „Різдвяна зірка”, „Ялиночка” Г.Х.Андерсена</p> <p>Введення у інформатику: вправлення у використанні складових комп'ютера для виконання завдань.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка” (тов. „Атлантік”), Уроки тітоньки Софи, Абетка – малятко”, „Вундеркінд з пелюшок”</p>	<p>надають висловам окличну, запитальну інтонації; вірно вживають слова - назви у різних відмінкових формах; розв'язують приклади за наочною умовою в межах 5 та вміють правильно підбирати цифру до запропонованої кількості (в межах 5); впізнають, називають та виконують у завданні з конструювання плоскі та об'ємні геометричні фігури, : <i>кружечок, квадрат, трикутник, овал, куля, куб, циліндр</i>;</p> <p>складають розповідь за багатосюжетним малюнком.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток сприймання, уваги, просторової орієнтації, формування операцій аналізу, збагачення знань про свята зимової пори.</p>
6	8	<p>Зимові візерунки (розділи головної теми «Моя родина», «Смачного! (Їжа, продукти харчування)», «Вбрання»)</p>		
		<p>формування культури спілкування та основи грамоти: вживання слів ввічливості; формування та висловлення думки, вміння не перебиваючи вислухати вчителя та друзів; розвивати зв'язне мовлення - складати розповідь за прослуханими казками та оповіданнями, сюжетними малюнками та за серією сюжетних малюнків; активізація, уточнення та збагачення словника назв, ознак, дій; вправлення у виділенні на слух слів із звуку [а], [о] та у особливостях артикуляції цих звуків; знайомство із звуком та буквою „Е”, „У” (звучання „як пісенька”, виділення у слові, особливості артикуляції); вправлення у вмінні виділяти перший та останній звук у слові; удосконалення вміння вживати слова - назви в різних відмінкових формах вчити</p>	<p>Діти: знають та вживають назви складових частин комп'ютера, вміють за зразком та інструкцією вчителя виконувати дії з маніпулятором мишею; називають та використовують назви: символічні значення (<i>бабуся, дідусь, тато, мама, тітка, дядько, брат, сестра, двоюрідний брат (сестра)</i>), імена батьків та інших родичів; продуктів харчування - <i>масло, творог, твердий сир, яйця, риба, м'ясо, гриби, мука, хліб, ковбаса, картопля, котлети, сіль, цукор, суп</i>; одяг - <i>спідниця, плаття, кофта, брюки, піджак, футболка, халат, куртка, плащ, светр, джемпер, панчохи, колготки, комбінезон, шорти, майка</i>;</p> <p>висловлюють думку простими поширеними реченнями, що складаються з слів – назв, ознак, дії,</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> уточнення та збагачення активного словника назв, ознак, дієслів; формування фонетико-фонематичних уявлень про голосні зв. [а, о, у, е] та артикуляційних навичок; розвиток зв'язного мовлення – складання узгоджених словосполучень та речень.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток сприймання, уваги, просторової орієнтації, формування операцій аналізу та порівняння різних видів тварин, розширення знань про рослинний та тваринний світ.</p>

	<p>вживання прийменників <i>між, стоїть перед, за</i> (цифрою).</p> <p>Математична головоломка: вправління у вмінні рахувати та розв'язувати приклади в межах 5 (шляхом додавання 1 до наступного числа), формування уявлення про склад чисел від 1 до 5; активізація та поповнення знань та уявлень про множину та вправляти в зрівнюванні нерівностей; знайомити з позначкою нерівності; знайомство з прямокутником та його ознаками, як плоскої фігури; формування поняття <i>товстий – тонкий</i> та використання порівняння на практиці; формування просторових уявлень та вміння орієнтуватись на площині.</p> <p>Природа навколо нас: розвиток цікавості до оточуючої природи, збагачення уявлення дітей про зміни, що відбуваються у природі взимку у рослинному та тваринному світі: <i>холодно, морозно, відлига, початок зими, завірюха, хурделиця, ожеледиця, ясне небо у морозний день, сонячне у відлигу, похмуре, сіре у снігопад, сонячних днів менше, часті похмурі дні. Звірі впадають у сплячку, полюють, сховались та впали в зимову сплячку комахи у щілинах, рибу у водоймах.</i></p> <p>Введення у художню літературу: оповідання та казки-презентації – „Бобове зернятко”, „Пан Коцький”, „Двоє жадібних ведмежат”, „Добрі друзі” (ілюстроване оповідання В.Радлова).</p> <p>Введення у інформатику: вправління в роботі з комп'ютером (з мишкою та клавіатурою); закріплення у словнику назв - деталей комп'ютера.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка” (тов. „Атлантік”), Уроки тітоньки Софи, Абетка – малятко”, „Вундеркінд з пелюшок”</p>	<p>узгоджених між собою та з дотриманням правил спілкування та ввічливості; вміють скласти коротку (4 - 5 речення) розповідь за продемонстрованим сюжетом (за багато сюжетним малюнком та серією з 3 – 4 мал.); впізнають та вміють прочитати букви „А”, „О” та „Е” , „У” розрізняють їх звучання на слух у словах із різною фонетичною позицією, знають та виділяють спільну ознаку – <i>вимовляються легко, співаються «як пісенька»;</i> виділяють перший та останній звук у словах-назвах; вживають іменники в різних відмінкових формах та визначають зміну останнього звуку залежно від зміни форми, виділяють та називають, який звук у слові «зник», а який «з'явився»;</p> <p>вміють позначати певні кількості предметів відповідною цифрою; вміють утворювати попереднє число від наступного шляхом додавання 1; розв'язують приклади у межах 5 та нерівності, вміють їх урівнювати двома способами; порівнюють предмети та фігури використовуючи поняття <i>товстий – тонкий;</i> впізнають, називають та виділяють ознаки прямокутника, (дві сторони довші, а дві коротші, схожий на цеглину, плоска фігура), виконують завдання з конструювання об'єктів, використовуючи знайомі плоскі та об'ємні фігури;</p>	
7	2	Весна на порозі. Мамине свято.	

	<p>Формування культури спілкування та основи грамоти: уточнення та поповнення словника дітей словами - назвами явищ природи, ознаками, діями, що характеризують прихід весни та знайомство з народними обрядами, прислів'ями, що присвячені настанню весни; формування фонематичного сприймання: розрізнення та наслідування звучання предметів та істот; вживання слів - дії у особових формах; знайомство із звуком та буквою „І, И” та ознаками (звучання, особливості артикуляції, виділення у слові,); удосконалення вміння вживати слова – назви, ознаки в різних відмінкових та числових формах.</p> <p>Математична головоломка: закріплення знань про склад числа в межах 5; активізація та уточнення знань про плоскі та об'ємні геометричні фігури, вміння порівнювати; формування понять широкий – середній - вузький та використовувати його на практиці; конструювання: скласти шпаківню із запропонованих фігур.</p> <p>Природа навколо нас: уточнення та збагачення уявлення дітей про настання весни: прихід весни, зміни у природі, рослинному і тваринному світі, пов'язані з приходом весни (уявлення про температуру повітря, стан неба, ґрунту)</p> <p>Введення у художню літературу: перегляд фрагментів мультфільму „Весняний ліс”.</p> <p>Введення у інформатику: вправління у роботі з виконання комп'ютерних навчально - ігрових програм засобами складових комп'ютера та мультимедійної дошки. Малювання маркерами на дошці.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка” (тов. „Атлантик”),</p>	<p>Діти: виконують завдання засобами мультимедійної дошки за інструкцією вчителя; використовують у зв'язному мовленні слова до свята 8 березня – <i>свято всіх жінок, мамине свято, найкращий подарунок зроблений своїми руками; прихід весни – тане сніг, яскраве сонце, пахне земля, перші пагінці, перша весняна квітка;</i> чують та розпізнають звуки [і, и, а, о] (у оточенні інших у складах, словах), правильно підбирають букву до почутого звуку; вміють надати висловам окличну, запитальну інтонації; вірно вживають слова – назви, ознаки у різних відмінкових формах; розв'язують приклади в межах 5 та вміють правильно підбирати цифру до запропонованої кількості (в межах 5); порівнюють предмети та фігури використовуючи поняття <i>широкий – середній – вузький;</i> впізнають, називають та виконують завдання з конструювання з використанням геометричних плоских фігур та об'ємної : <i>лінія, трикутник, овал;</i> вживають слова, словосполучення та речення, що характеризують прихід весни та встановлюють причинно – наслідкові зв'язки: <i>яскравіше світить сонце та довше перебуває на небосхилі, тому стає тепліше, тане сніг та лід, тому з'являється багато води, відтає земля, повітря пахне відталюю землею, на початку весни морозні ранки, рання весна, перші пагони трави, набухають бруньки, просинаються звірі після зимової сплячки, повертаються птах.</i></p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> формування навичок фонематичного сприймання, звуконаслідування, збагачення словника назв, ознак, дій; розвиток зв'язного мовлення.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> поповнення знань про явища природи, що супроводжують її прихід; розвиток сприймання (слух – зорового, кінестетичного), слухової уваги, формування розумових операцій аналізу, узагальнення.</p>
--	--	---	--

		уроки тітоньки Сови „Абетка – малятко”, „Вундеркінд з пелюшок” (тематичні презентації)		
8	7	Весняне різнобарв'я (розділи головної теми «Тваринний світ: комахи», «Рослини: квіти (кімнатні та відкритого ґрунту), кущі, дерева, »)		
		<p>Формування культури спілкування та основи грамоти: уточнення, активізація та розширення словника назв - звірів, птахів, явищ природи, ознак, дій, що характеризують весняну пору; поповнення назвами комах, рослин (квітів, кущів, дерев), їх складових органів; знаходження спільних та відмінних ознак між різними видами тварин та рослин; закріплення знань та уявлень про звуки і букви „А, О, Е, У, І, И”, підведення до поняття – „голосні звуки” та знайомство з ознаками звучання та артикуляції, спільними для групи голосних звуків; вправлення у вимові приголосних [б, т, к, в], правильному вживанні відмінкових, числових та родових форм слів – назв, ознак, правильно вживати слова-дії у особових формах; формувати вміння промовляти різним темпом.</p> <p>Математична головоломка: вправлення у вмінні переносити уявлення кількості на побутові речі; знайомство з числом та цифрою 6 (цифрове позначення відповідної кількості, утворення чиста шість шляхом додавання 1 до 5); порівняння предметів за такими поняттями <i>товстий – тонкий, вузький – широкий, довгий – короткий</i>; закріплювати уявлення про пори доби. Конструювання: створення за зразком і поданим матеріалом об'єкту.</p> <p>Природа навколо нас: уточнення та збагачення уявлень про весняну пору року та прихід літа; зміни у природі, рослинному і тваринному світі, пов'язані з закінченням весни та приходом літа (уявлення про температуру</p>	<p>Діти: вміють виконати умови завдання на мультимедійній дошці за зразком та інструкцією вчителя; впізнають, називають, використовують у активному вжитку слова з засвоєних тем: звірі нашої місцевості та звірі теплих країв – <i>слон, жираф, крокодил, бегемот, носоріг ,тигр, лев, лань</i>; комахи – <i>комар, муха, бджола, оса, цвіркун (коник - стрибунець), хрущ, світлячок, сонечко, жук - олень, жук - носоріг</i> та наслідувати звучання деяких комах (комар – <i>з-з-з</i>, жук – <i>ж-ж-ж</i>, цвіркун – <i>ц-ц-ц</i>); квіти - <i>підсніжник, пролісок, первоцвіт, крокус, сон - трава, маргаритка, піон, конвалія, кульбабка, бузок, тюльпан, ірис</i>; кущі (<i>ягідні</i>), <i>дерева (фруктові) та (декоративні)</i>; називають органи рослин – <i>стебло, листок, пелюстка, серединка, гілка, стовбур, крона</i>;</p> <p>вживають слова та словосполучення, що характеризують весняну пору року та прихід літа; виділяють на слух та правильно підбирають букви до голосних звуків, визначають спільні ознаки, характерні для групи голосних – <i>вимовляються легко, ніби співаються, для вимови потрібен голос</i>; визначають слова із загаданим звуком; називають перший та останній звук у почутому слові; складають розповіді та висловлюють думки за переглянутими сюжетами з дотриманням граматичних форм роду, числа, відмінювання за відмінками;</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> формування навичок фонематичного сприймання та уявлення; збагачення словника назв, ознак, дій; розвиток зв'язного мовлення.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> поповнення знань та уявлення про весняну та літню пори року, зміни у природі, що супроводжують їхній прихід; розвиток сприймання (слухо – зорового, кінестетичного), слухової уваги, формування розумових операцій аналізу, узагальнення, встановлення причинно – наслідкових зв'язків.</p>

	<p>повітря, стан неба, ґрунту). Хвилинка обережності: правила поведження біля водойм. Введення у художню літературу: перегляд фрагментів мультфільму „Життя жуків”, „Веселий город”, казок – презентацій „Солом’яний бичок”, „Гуси лебеді”.</p> <p>Введення у інформатику: робота з виконання комп’ютерних навчально - ігрових програм засобами складових комп’ютера та мультимедійної дошки.</p> <p>Програмне забезпечення: програма Smart board, „Логіка”, уроки тітоньки Сови „Абетка – малятко”, „Арифметика малятко”, „Уроки обережності з тітонькою Совою: правила обережності біля водойм” (мультфільм). Вундеркінд з пелюшок (тематичні презентації)</p>	<p>вміють правильно підібрати цифру до запропонованої множини, розв’язують приклади та нерівності у межах 6; порівнюють предмети за такими категоріями <i>товстий – тонкий, довгий – короткий – середній, широкий – середній – вузький</i>; мають уявлення та орієнтуються у порах доби, року;</p> <p>називають характерні ознаки для весняної пори та настання літа, визначають температуру повітря за параметрами – <i>прохолодно, тепло, морозяно, спекотно</i>; можуть охарактеризувати стан природі для 4 пір року за опорними запитаннями вчителя; впізнають героїв казок та оповідань, з якими познайомились протягом року та називають твір, героєм якого він є.</p>	
Всього: 34 годин			

Література

1. Заняття розроблені відповідно до календарно-тематичного планування за посібником "Система освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку" (у 2 ч.) / упоряд.: О. М. Березіна, О. Л. Цимбалюк. – Тернопіль :Мандрівець,2013.
2. Методичний посібник “Система освітньої роботи з дітьми середнього дошкільного віку”: в двох частинах / упоряд.: О. М. Березіна, О. Л. Цимбалюк. — Тернопіль : Мандрівець, 2014.
3. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. – Тернопіль: Мандрівець, 2009.